

Nonspesifik Vajinal Akıntı Şikayeti Olan Poliklinik Hastalarında *Trichomonas vaginalis* Araştırılması

Gülay ARAL AKARSU

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Parazitoloji Bilim Dalı, Sıhhiye, Ankara

ÖZET: Trichomoniasis, dünya çapında yaygın bir protozoon enfeksiyonu olup, viral olmayan seksüel geçişli hastalıklar arasında en sık görülenidir. Bu çalışmada, Ankara'da 2004 yılında kadın hastalıkları ve doğum polikliniğine ayaktan tedavi için başvuran ve nonspesifik vajinal akıntısı olan 114 hastanın jinekolojik muayene sırasında alınan vajinal akıntı örneklerinde *Trichomonas vaginalis* (*T. vaginalis*) sıklığı direkt mikroskopik bakı ve kültür yöntemleri kullanılarak araştırılmıştır. İncelenen örneklerden 20 tanesi postmenopozal kadınlardan alınmıştır. Çalışmaya alınan 114 hastanın 8'inde (%7) *T. vaginalis*'e rastlanmıştır. Bu pozitif örneklerin 2 tanesini postmenopozal kadınlardan alınan örnekler oluşturmuştur. Sonuç olarak, nonspesifik vajinal akıntısı olan poliklinik hastaları arasındaki *T. vaginalis* oranı, aynı bölgede ve Türkiye'nin diğer bölgelerinde yapılan çalışmalarla uyumlu bulunmuştur. Postmenopozal hastalar arasında saptanan yüksek oranın yorumlanması için daha çok örnekle çalışılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Trichomonas vaginalis*, Ankara, vajinal akıntı

Investigation of *Trichomonas vaginalis* in Patients with Nonspecific Vaginal Discharge

SUMMARY: Trichomoniasis, a protozoan infection, has a worldwide distribution and is the most common nonviral, sexually transmitted disease. In this study, we examined the vaginal swab samples of 114 patients who presented at the obstetrics and gynecology outpatient clinic in Ankara in 2004, for the presence of *Trichomonas vaginalis* (*T. vaginalis*) using direct microscopy and culture methods. The samples were taken from patients with nonspecific vaginal discharge during their gynecological examination. Twenty of the samples were obtained from postmenopausal women. *T. vaginalis* was found in 8 (7%) out of 114 patients and 2 of the samples were from postmenopausal women. As a result, the *T. vaginalis* rate among patients who presenting at outpatient clinics with nonspecific vaginal discharge was found to be comparable with the results of the other studies which were carried out in Ankara and other regions of Turkey. Further studies with more samples are needed in order to explain the high rate found among postmenopausal women in this study.

Key Words: *Trichomonas vaginalis*, Ankara, vaginal discharge

GİRİŞ

Trichomoniasis, viral olmayan seksüel geçişli hastalıklar içinde dünya çapında en sık görülenidir (10, 11). Tanısında, rutin olarak direkt mikroskopi ve kültür yöntemleri kullanılmaktadır. Giemsa ve akrinin oranj gibi boyama yöntemleri ve zincirleme polimeraz reaksiyonu da tanı amacı ile uygulanabilmektedir (8). Bu protozoon genellikle doğurganlık çağındaki kadınların bir enfeksiyonu olarak göze çarpmaktadır. Menarş öncesi ve postmenopozal olarak görülmesinin daha nadir olduğu kabul edilmektedir.

T. vaginalis için prevalans tahminlerinin çoğu, polikliniğe başvuran hastalar gibi seçilmiş gruplar üzerinde yapılan araş-

tırmalara dayanmaktadır. Trichomoniasis prevalansının seçilmemiş kadın popülasyonunda %5-20 arasında olduğu düşünülmektedir. Seçilmemiş erkek popülasyonunda ise bu oranın kadınların %50-60'ı kadar olduğu varsayılmaktadır (12).

Bu çalışmada, Ankara'da 2004 yılında ayaktan tedavi için kadın hastalıkları ve doğum polikliniğine başvuran ve nonspesifik vajinal akıntısı bulunan hastalardan jinekolojik muayene sırasında alınan örneklerde *T. vaginalis* sıklığı araştırılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Kadın Hastalıkları ve Doğum Polikliniği'ne 2004 yılında akıntı şikayeti ile başvuran ve jinekolojik muayene sırasında nonspesifik akıntısı olduğu saptanan 17-53 yaş arası (ort. yaş 35) 114 hastanın akıntı örneklerinde *T. vaginalis* araştırılmıştır. Muayene sırasında kanaması olanlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Bu örneklerden 20 tanesi, akıntı şikayeti olan postmenopozal kadınlardan alınmıştır.

Geliş tarihi/Submission date: 17 Ağustos/17 August 2005
Düzeltilme tarihi/Revision date: 10 Şubat/10 February 2006
Kabul tarihi/Accepted date: 07 Mart/07 March 2006
Yazışma /Corresponding Author: Gülay Aral Akarsu
Tel: (+90) (312) 310 30 10 / 264 Fax: (+90) (312) 310 63 70
E-mail: gakarsu@yahoo.com

Akıntı örnekleri vajen arka forniksinden 2 adet steril eküvyon kullanılarak elde edilmiştir. Eküvyonlardan biri ile direkt mikroskopik bakı için preparat hazırlanmış ve muayene odasında vakit kaybedilmeden incelenmiştir. Diğer eküvyon ise daha önceden oda sıcaklığına getirilmiş ve %10 at serumu, penicilline (1000U/ml), streptomycin (1mg/ml) ve fluconazole (1mg/ml) eklenmiş olan cystein, peptone, liver, maltose (CPLM) besiyerine ekilmiştir. Besiyerleri daha sonra etüve kaldırılmış ve günlük mikroskopik bakılarla 7 gün boyunca değerlendirilerek üreme kontrol edilmiştir.

BULGULAR

Akıntı şikayeti ile polikliniğe başvuran 114 hastanın 8'inde (%7) direkt bakı ve kültür yöntemlerinin her ikisi ile birden *T. vaginalis* saptanmıştır. Pozitif bulunan hastaların 2'sinin postmenopozal olduğu anlaşılmıştır. İncelenen 20 postmenopozal kadında % 10 oranında *T. vaginalis*'e rastlanmıştır.

Tablo 1. Ankara bölgesinde akıntılı hastalarda *Trichomonas vaginalis* sıklığını araştıran çalışmalar

Araştırmacı adı	Kaynak No	Yayın yılı	Yöntem	<i>T. vaginalis</i> saptanma oranı (%)
Yavuzdemir ve ark.	13	1992	DM Kültür (Ivey <i>Trichomonas</i> agar)	3,4
Belek ve ark.	6	1993	DM Kültür (MD)	3,4 3,8
Ayhan ve ark.	5	1996	DM	3
Arıkan ve ark.	3	1997	DM Giemsa	3,8
Adiloğlu ve ark.	1	2001	DM, Giemsa Akridin oranj Kültür (MD, MT)	10,66 (en az bir yöntem ile)

DM: Direkt mikroskopi, CPLM: Cysteine-peptone-liver-maltose, MD: Modifiye Diamond besiyeri, MT: Modifiye thioglycolate besiyeri

TARTIŞMA

Trichomoniasis belirtileri, esas olarak doğurganlık çağı hastalığı olması nedeni ile nadiren menarjdan önce veya menopozdan sonra gözlenmektedir (9). Bu çalışmada incelenen 114 hastanın 20 tanesini ve *T. vaginalis* saptanan 8 hastanın 2'sini postmenopozal kadınlar oluşturmaktadır. *T. vaginalis* pozitif bulunan iki postmenopozal hastanın sorgulanması sırasında, hastalardan birinin persistan Trichomoniasis nedeni ile polikliniğe başvurduğu kaydedilmiştir. Spinillo ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada, vajinit kliniğine başvuran postmenopozal kadınlarda semptomatik vajinit ile bakteriyel vajinosis, *Candida* ve *Trichomonas* enfeksiyonu ilişkisi araştırılmış ve doğurgan çağıdaki kadınlar kontrol olarak kullanılmıştır. Postmenopozal 148 hastanın % 10.8'inde ve kontrol olarak

kullanılan doğurganlık çağındaki 1564 kadın hastanın %1,92'sinde *T. vaginalis* enfeksiyonu saptanmıştır (11). Birçok çalışmada ortalama hasta yaşı belirtilmekle beraber çalışmadaki postmenopozal hastaların oranı hakkında bilgi verilmemektedir. Aksoy ve arkadaşlarının 2002 yılında yaptıkları bir çalışmada 119 hastada %4,2 oranında *T. vaginalis* saptandığı ve pozitif vakaların tümünün 20-40 yaş arası doğurganlık çağındaki kadınlar olduğu bildirilmiştir (2). Bizim çalışmamızın sonuçlarına göre, incelenen postmenopozal kadınların nonspesifik akıntı örneklerinde *T. vaginalis*, %10 gibi yüksek bir oranda bulunmuştur. Fakat çalışmanın amacı akıntı şikayeti olan postmenopozal kadınlarda *T. vaginalis* oranını araştırmak olmadığından ve araştırma süresi içinde de çok sayıda postmenopozal kadından örnek alınması planlanmadığından, örnek sayısının az olması nedeni ile bu bulgu tam olarak yorumlanamamıştır.

Bu çalışmada, kadın hastalıkları ve doğum polikliniğine başvuran ve muayeneleri sırasında nonspesifik vajinit olduğu saptanan hastaların vajen arka fornikslerinden alınan akıntı örneklerinde direkt bakı ve kültür yöntemleri ile % 7 oranında *T. vaginalis* saptanmıştır. Ulaşılan bilgilere göre ülkemizde, değişik bölgelerde çeşitli yöntemler ile 1992'den beri yapılan çalışmalarda, akıntı şikayeti olan vajinitli poliklinik hastalarının akıntı örneklerinde %3-16 oranları arasında *T. vaginalis* bildirilmiştir. 1994 yılından beri yapılan çalışmaların sonuçları, Ertabaklar ve arkadaşları tarafından detaylı bir şekilde gözden geçirilmiştir (7). Bunun dışında Ay ve arkadaşları, 1996 senesinde 154 akıntı örneğinde %10.4 oranında *T. vaginalis* saptamıştır (4).

Ankara bölgesinde yapılan benzer çalışmalar Tablo 1'de özetlenmiştir.

Bizim çalışmamızdaki oran (%7), Adiloğlu ve arkadaşlarının sonuçlarından biraz daha düşük olmakla birlikte Ankara'da yapılan diğer çalışmalardan biraz daha yüksektir. Bu sonuçta, çalışmamızda sadece nonspesifik akıntısı olan hastalardan akıntı örneği alınmasının ve böylelikle tipik candida vajinitinin ekarte edilmesinin etkili olduğu düşünülmüştür.

Türkiye'de, bizim de çalışmamızda kullandığımız yöntemler olan direkt mikroskopi ve kültür yöntemleri kullanılarak yapılan çalışmalara bakıldığında, CPLM besiyeri ve direkt mikroskopi ile eşit oranda (2, 7), direkt mikroskopi ile daha fazla (14, 16) veya kültür yöntemi ile daha fazla (15) *Trichomonas* saptanan çalışmalar dikkat çekmektedir. Bizim bu iki değişik yöntem ile bulduğumuz sonuçlar arasında farklılık bulunmamaktadır.

Trichomoniasis genellikle doğurganlık çağı hastalığı olarak kabul edildiği için, polikliniğe akıntı şikayeti ile başvuran postmenopozal kadınlarda klinisyen tarafından atlanabilecek bir enfeksiyondur. Bu çalışmada incelenen örnek sayısı az olmasına rağmen postmenopozal kadınlarda *T. vaginalis*'in %10 gibi yüksek bir oranda saptanması, bu konuda daha çok örnek ile yapılacak çalışmalara ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Akıntı şikayeti ile polikliniklere başvuran hastaların akıntı örneklerinde 1992 yılından beri yapılan çalışmalarda *T. vaginalis* benzer oranlarda bildirilmiştir. Bu durum, seksüel geçişli bu parazit ile ilgili olarak gerekli ve yeterli tedbirlerin alınmadığını göstermektedir.

KAYNAKLAR

1. **Adiloğlu AK, Acar N**, 2001. *Trichomonas vaginalis* enfeksiyonunun rahim-içi araç kullanımı ve servikal akıntının direkt mikroskopik inceleme bulgularıyla birlikteliği. *İnfek Derg*, 15(4): 513-516.
2. **Akarsu GA, Çelik T, Güngör Ç, Altıntaş K**, 2003. Ankara'da çalışan genelev kadınlarında *Trichomonas vaginalis* sıklığı. *T Parazitol Derg*, 27(4):252-254.
3. **Aksoy Ü, Akısı Ç, İnci A, Celiloğlu M**, 2002. Vajinal akıntılı hastalarda *Trichomonas vaginalis* araştırılması. *Dokuz Eylül Üniv Tıp Fak Derg*, 16:81-84.
4. **Arıkan S, Tunçkanat F, Günalp S, Ergüven S, Günalp A**, 1997. Vajinal akıntı yakınmasıyla başvuran hastalarda etkenlerin mikrobiyolojik olarak değerlendirilmesi. *Mikrobiyol Bült*, 31(2): 103-111.
5. **Ay YD, Oğuz MC, Öztürk MO**, 1996. Vajinal akıntılarda *Trichomonas vaginalis* ve maya hücreleri yaygınlığının araştırılması. *T Parazitol Derg*, 20(2): 175-178.
6. **Ayhan N, Başbuğ N, Hakbilen S**, 1996. Vajinal akıntılarının mikrobiyolojik değerlendirilmesi. *Türk Hij Dern Biol Derg*, 53:7-11.
7. **Belek AS, Tunçkanat F**, 1993. Jinekoloji polikliniğine başvuran kadınlarda *Trichomonas vaginalis* araştırılması. *Mikrobiyol Bült*, 27(4):357-363.
8. **Burgess DE**, 1998. Trichomonads and intestinal flagellates. Collier L, Balows A, Sussman M, eds., Cox FEG, Kreier JP, Wakelin D, Volume eds., *Topley and Wilson's Microbiology and Microbial Infections, Volume 5 Parasitology*. Ninth Edition. Arnold Press. p. 203-214.
9. **Daldal N, Karaman Ü, Atambay M**, 2002. Malatya'da konsomatris olarak çalışan kadınlarda *Trichomonas vaginalis* insidansı. *İnönü Üniv Tıp Fak Derg*, 9(1):21-24.
10. **Ertabaklar H, Ertuğ S, Kafkas S, Odabaşı AR, Karataş E**, 2004. Vajinal akıntılı olgularda *Trichomonas vaginalis* araştırılması. *T Parazitol Derg*, 28(4):181-184.
11. **Lawing LF, Hedges SR, Schwebke JR**, 2000. Detection of Trichomoniasis in vaginal and urine specimens from women by culture and PCR. *J Clin Microbiol*, 38:3585-3588.
12. **Petrin D, Delgaty K, Bhatt R, Garber G**, 1998. Clinical and microbiological aspects of *Trichomonas vaginalis*. *Clin Microbiol Rev*, 11:300-317.
13. **Sobel JD**, 1990. Vaginal infections in adult women. *Med Clin North Am*, 74:1573-1601
14. **Spinillo A, Bernuzzi AM, Cevini C, Gulminetti R, Luzi S, Santolo AD**, 1997. The relationship of bacterial vaginosis, candida and trichomonas infection to symptomatic vaginitis in postmenopausal women attending a vaginitis clinic. *Maturitas*, 27:253-260
15. **Üstün Ş, Akısı Ç, Altıntaş N**, 2001. Rahim içi araç kullanan vaginal akıntılı kadınlarda *Trichomonas vaginalis* sıklığının araştırılması. *T Parazitol Derg*, 25(2): 132-134.
16. **Yavuzdemir Ş, Bengisun S, Güngör Ç, Çiftçioğlu N, Özenci H, Vardar G**, 1992. Vajinal akıntısı olan kadınlarda *G. vaginalis*, Mikoplazma, Üreaplazma, *T. vaginalis*, maya, *N. gonorrhoeae* ve diğer bakterilerin sıklığı. *Mikrobiyol Bült*, 26(2): 139-148.
17. **Yereli K, Balcıoğlu İC, Değerli K, Sungurtekin Ü, Kılımcıoğlu AA, Daldal N, Özbilgin A**, 1997. Vajinal akıntılı kadınlarda *Trichomonas vaginalis* insidansının ve tek doz seknidazol sağaltımının değerlendirilmesi. *T Parazitol Derg*, 21(2): 141-144.
18. **Yücel A, Polat E, Çepni İ, Öztaş Ö, Kayım H, Tırak Ç, Baltalı N**, 1998. Poliklinik hastalarıyla hayat kadınlarından alınan vagina akıntısı örneklerinde *Trichomonas vaginalis*'in mikroskopta ve kültürdeki incelenmesinden çıkan sonuçlar. *T Parazitol Derg*, 22(2):129-132.